

ÖZET

TÜRKİYE’DE DÖVİZ KURU VE DIŞ TİCARET İLİŞKİSİ: 1992-2013 DÖNEMİ EŞBÜTÜNLEŞME ANALİZİ

Arif ARAL

Yüksek Lisans Tezi, İktisat Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Aslı YENİPAZARLI

2015, 113 sayfa

Neredeyse tüm dünya ülke ekonomilerinin birbirlerine bağımlı hale geldiği günümüzde dış ticarete ilişkin akademik çalışmalar hızla devam etmektedir. Dolayısıyla dış ticaret teorileri ve politikaları da değişmeye ve gelişmeye devam etmektedir. Dış ticaretin öneminin hızla artmasıyla birlikte değerlendirilmesinde kullanılan kavramlar ve yöntemler de farklı hale gelmiştir. Bu sebeple ihracat ve ithalatın birimce ifade edilmesi ya da gelir cinsinden bilinmesi yetersiz kalmaktadır. Çalışmada Türkiye ekonomisinin dış ticaretinin incelenmesi amaçlanırken bu yetersizlik göz önüne alınmıştır. Bu bağlamda çalışmada ihracatın ithalatı karşılama oranı kavramı kullanılmıştır. Bu kavram, dış ticaret dengesi, ithalat ve ihracat kavramlarının hepsiyle ilgili bilgiyi barındırması nedeniyle önemlidir.

Dış ticaretin kavramsal açıklamaları, dış ticaret verilerinin incelenmesi ve ampirik analizi bu çalışmanın bölümlerini oluşturmaktadır. Araştırmada 1992-2013 dönemi verileriyle, döviz kuru ve ihracatın ithalatı karşılama oranı değişkenleri arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Bu ilişki Johansen eşbütünleşme yöntemi ile test edilmiştir. Değişkenlerin durağanlıkları Augmented Dickey Fuller ve Phillips Perron yöntemleriyle analiz edilmiştir. Ekonometrik süreçlere uygun olarak yapılan eşbütünleşme testi sonucunda belirtilen değişkenler arasında bir eşbütünleşme ilişkisinin olduğu öngörülmüştür.

Anahtar sözcükler: Dış Ticaret, Döviz Kuru, İhracatın İthalatı Karşılama Oranı, Eşbütünleşme.